

ÚVOD

Zbežný pohľad dozadu, na uplynulý rok 2007, môže v človeku navodiť dojem, že sme práve zavŕšili jedno z tých menej zaujímavých období, v ktorom nezaznamenávame nie že svetoborné, ale ani mimoriadne udalosti. Pretože rok 2007 naozaj nevošiel do histórie našej obce ako prelomový. Napriek tomuto konštatovaniu si určite každý z nás uvedomí, že stojí za to, ak povieme, že uplynulý rok ubiehal ako pokojný, ničím nerušený tok pracovných, rodinných, spoločenských udalostí, pri ktorých sme zažili chvíle pohody, úspechov, prílevu aktívnych síl a optimizmu jednotlivca i kolektívu. Ak má takéto pocity väčšina osadenstva obce, môžeme hovoriť o pekne, zmysluplne prežitých dňoch a rok 2007 z tohto pohľadu hodnotiť ako úspešný.

Samozrejme, že v takom veľkom spoločenstve ako je obec, sú záujmy aj hodnotenia ľudí rôzne. Nie každý bol obdarený úspechmi, zodpovedajúcou prácou či osobným šťastím. Niektorí musia pri bilancii spomenúť aj osobné prehry, neúspech v podnikaní, či nezvládnuté rodinné spory. Uplynulé obdobie preto v nich zanecháva trpkú príchuť a na rok 2007 nemajú pekné spomienky. Práve toto striedanie udalostí, milých aj horších spomienok na ne, tvorí sled dní, týždňov a mesiacov roku a aj keď si to možno vždy neuvedomujeme, z takýchto drobných čriepkov sa tvorí celá história ľudí okolo nás.

V každej dobe, v každom okamihu ukladáme k sebe spomienky, z ktorých vyberáme pre budúcnosť len tie najdôležitejšie, hodné uchovania pre svoju jedinečnosť. Takže ak sme rok 2007 neprežili vo významných celospoločenských medzníkoch, neznamená to, že sme prežili ako jednotlivci, či ako občania obce alebo štátu, život nudný. Naopak, mnohí z našich spoluobčanov si pri pohľade do kalendára a hlavne na konci decembrových dní so začudovaním uvedomia, akou závratnou rýchlosťou beží čas a zbadajú, že za tento rok, na začiatku ktorého si dávali množstvo predsavzatí a plánovaných úloh, je na konci, a prichádza čas na ich bilanciu...

Nuž bilancujme aj my a zhrňme udalosti, ktoré sme zaznamenali v našej obci a ktoré sa týkali našich obyvateľov v oblasti politickej, spoločenskej, v kultúre aj v športe, pre hlbší pohľad a pochopenie, čím žili, trpeli a z čoho sa tešili deti, mládež, dospelí i starí ľudia v určitých obdobiach roku 2007.

A v závere možno zistíme, že ten prvý pohľad na uplynulý rok bol klamlivý a že sme prežili rok bohatý na nové zážitky, na ktorý budeme dlho spomínať.

VEREJNO – SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

V roku 2007 sa nekonali žiadne celoštátne vyhlásené a sledované politické akcie, tak sa náš verejný život sústredil na podujatia spoločenského charakteru organizované v našej obci. Nebolo ich málo a naši občania si mohli podľa záujmu vybrať oblasť, v ktorej mohli pracovať, alebo ktorú mohli sledovať.

Samospráva

Všetky významné oslavy a iné podujatia určené pre obyvateľov našej obce sa odohrávajú v réžii alebo s iným príspevím orgánov obecnej samosprávy. Na jej čele stojí nielen po posledných voľbách, ale nepretržite od roku 1994 starostka obce Ing. Helena Kovačová. Obecné zastupiteľstvo tvorí 9 poslancov, ktorí vykonávajú svoje poslanie v nezmenenom zložení podľa výsledkov komunálnych volieb r. 2006: Ing. Bronislav Bajgar, Miroslav Hulínyi, Ing. Miloš Kočan, Bohdana Pilchová, Mgr. Ivana Plachá, Milan Pleško, Marta Preťová, Juraj Záhon, Milan Zvalo. Všetci poslanci pracujú aj v komisiách obecného zastupiteľstva, do ktorých r. 2007 pribudli aktivisti z radov občanov – do finančnej komisie Ing. Štefan Livinka, do stavebnej a územného rozvoja obce Adriana Jakálová a Ing. Peter Šebök, do komisie pre kultúru, vzdelávanie, šport a sociálne veci boli zvolení aktivisti Ľubica Gerháťová, Mária Ďurtová a Peter Rybár, v komisii pre ekológiu a ochranu verejného poriadku pracujú aktivisti Vladimír Matejov a Peter Hurtiš. Komisiu pre konflikt záujmov vedie poslankyňa Marta Preťová. Z uvedených aktivistov z radov občanov požiadala o uvoľnenie ešte v roku 2007 p. A. Jakálová a z komisie pre kultúru odišiel poslanec M. Zvalo.

Dňa 6. 8. 2007 bol uznesením OZ odvolaný doterajší hlavný kontrolór obce Ladislav Gelačák z dôvodu zanedbávania povinností kontrolóra. 1. októbra 2007 bol na základe výberového konania do tejto funkcie schválený Ing. František Magát z Oslian.

Pracovníkov obce môžeme nájsť v budove obecného úradu v strede obce, okrem toho zamestnanci vykonávajúci prácu v obci ako šoféri, údržbári a ďalší prevádzkoví pracovníci majú dielne v budove bývalého zdravotníckeho strediska, dnes je to združený objekt, v hornej časti Ulice 4. apríla.

Pretože naša obec nevytvorila funkciu prednostu obecného úradu, pracovníkov obce priamo riadi starostka obce a prácu na jednotlivých úsekoch vykonávajú: sekretárka, účtovníčka, samostatný referent pre správu daní a poplatkov, vedúci

odboru miestneho hospodárstva /MH/, mzdová účtovníčka a referentka MH, 6 prevádzkových pracovníkov, vedúca domu kultúry, 3 upratovačky, 7 pracovníčok materskej školy, správca miestneho cintorína a domu smútku, ako aj dve opatrovateľky s plným pracovným úväzkom a dvanásť opatrovateliek na polovičný pracovný úväzok, ktoré sa starajú o chorých a bezvládných občanov.

Štát zo svojich prostriedkov prispieva aj na zamestnávanie ľudí na tzv. aktivačných prácach, čo je možnosť pre nezamestnaných privyrobiť si na rôznych prácach v obciach a iných ustanovizniach pár stoviek korún navyše k sociálnej dávke. V našej obci sa aktivačných prác zúčastňuje v rôznych obdobiach 8 - 15 občanov, ktorí sú zaraďovaní podľa potreby na čistenie verejných priestranstiev, kosenie parkových častí, výsadbu zelene.

Obec má vlastný Dobrovoľný hasičský zbor, jeho veliteľom je Ing. Marek Rolinec, predsedom Milan Šuňal, preventivárom Martin Mokoš, členmi obyvatelia našej obce.

Všeobecne záväzné nariadenia

Obecné zastupiteľstvo schválilo v roku 2007 tri Všeobecne záväzné nariadenia /VZN/:

1/2007 o zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom Obce Zem. Kostoľany

2/2007 o dani z nehnuteľností na kalendárny rok 2008

3/2007 ktorým sa vydávajú zásady činnosti hlavného kontrolóra obce

Okrem VZN boli v roku 2007 predložené na rokovanie OZ a následne schválené ďalšie dokumenty: Rokovací poriadok obce Zem. Kostoľany, jeho Dodatku č. 1/2007

Organizačný poriadok Obecného úradu Zem. Kostoľany

Zásady hospodárenia s finančnými prostriedkami obce

OZ zasadá spravidla 1x za dva mesiace, niekedy aj častejšie. Všetky zasadnutia OZ sú verejné, občania majú možnosť v diskusii sa vyjadriť k prerokovávaným bodom. V roku 2007 zasadalo OZ 14 – krát.

Rozpočet

V príjmovej časti rozpočtu sú najzaujímavejšími položkami príjmy z daní – z pozemkov, z nehnuteľností, stavieb, bytov od fyzických aj právnických osôb, z prenájmov, poplatkov, dotácií zo štátu a za odkalisko od SE ENO Zem. Kostoľany. V súčte príjmov vychádza číslo okolo 38 miliónov korún. Nedostatkom sú daňové nedoplatky, od r. 2005 tvoria viac ako 900-tisíc korún, väčšinou ich tvoria podnikateľské subjekty.

Výdavky možno rozdeliť na oblasť miezd a odvodov z nich pre zamestnancov a náklady za práce na dohody uzavreté s inými pracovníkmi. Suma sa vyšplhala na 5 miliónov korún. Správa obecného úradu si vyžiadala aj ďalšie náklady vo výške viac ako 2 milióny korún, údržba a opravy mechanizmov, nákup pohonných hmôt pre autá, kosačky, traktor, motorovú pílu, drvičku spolu asi za 400-tisíc korún, rôzne poplatky obce, právne služby, posudky, poistenie majetku a iné vo výške asi 1,2 mil. korún. Na opravu a údržbu budov patriacich obci sa vynaložilo okolo 1,7 mil. korún, na údržbu ciest a chodníkov 3 197 319.-Sk, z nich najviac sa použilo na rekonštrukciu Ulíc kpt. Nálepku a Ľudovíta Štúra. Medzi investičné výdavky patrí nákup ozvučovacej techniky do DK SNP za 72 800.-Sk, traktorovej kosačky v cene 275 960.-Sk, na projektovú dokumentáciu sa vynaložilo 246-tisíc korún, polozenie betónového chodníka na cintoríne stálo 189-tisíc korún. V ZŠ pribudlo nové multifunkčné ihrisko za 1,3 mil. korún, zateplenie MŠ a OcÚ stálo 466-tisíc korún, namontovali sa 3 radary s ukazovateľom rýchlosti na okraje obce za 455 770.-Sk. Najvyššia jednorazová platba smerovala na vyplatenie odkúpenej pohľadávky za založený kaštieľ vo výške 2 309 728.-Sk. Za 1,7 milióna korún sa zrekonštruovali sociálne zariadenia v ZŠ. Obec spláca úver, ktorého výška je ešte 3 378 000.-Sk.

Celkové výdavky za rok 2007 činili skoro 37 miliónov korún, ostatné finančné prostriedky, ktoré prešli obecnými účtami, boli dotácie zo štátu na prenesené kompetencie v oblasti školstva, vedenia matriky a sociálne veci. Položky zo schváleného rozpočtu na rok 2007 neboli vyčerpané a zostávajú vo výške viac ako 1 milión korún v rezervnom fonde obce, ktorý sa tým zvýšil na 6 398 310.-Sk.

Verejné zhromaždenia občanov

V súvislosti s prípravou Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Zem. Kostoľany na obdobie 2007 – 2013 zvolalo OZ na 10. januára 2007 verejné zhromaždenie občanov do domu kultúry. Občania tu mali možnosť vyjadriť svoj názor, ako by sa mala v najbližších rokoch obce rozvíjať, upozorniť na pozitívne a hlavne negatívne trendy v jej smerovaní dnes. Návrhy mohli predniesť a prediskutovať nielen s poslancami OZ a vedením obce, ale aj s predstaviteľom Občianskeho združenia Vidiecky parlament Trenčianskeho kraja Ing. Mitickým. Napriek dobrej propagácii aj osobitnými pozvánkami do poštových schránok sa zhromaždenia zúčastnilo len okolo 50 občanov, čo je na počet obyvateľov a hlavne závažnú problematiku veľmi málo.

Ďalšie verejné zhromaždenie s účasťou našich občanov, vedení a poslancov z obcí Zem. Kostoľany, Kamenec p. Vt., Bystričany, Čereňany, Oslany, Horná Ves, sa konalo dňa 22. januára 2007. Vystúpili na ňom zástupcovia Trenčianskeho samosprávneho kraja /TSK/, ktorí vysvetlili zámer, ako riešiť dopravnú situáciu v úseku Partizánske – Nováky s napojením na plánovanú cestu do Trenčína. Účastníci zhromaždenia priniesli nové pripomienky a názory na dopravnú situáciu v dotknutých obciach a uviedli svoje stanoviská na riešenie uvedenej problematiky. Pretože išlo o prvé viac-menej informatívne stretnutie zástupcov obcí s predstaviteľmi TSK, účastníci sa v názoroch rozchádzali, hostia si ich pripomienky zaznamenávali.

Dňa 2. 4. 2007 zvolalo OZ zhromaždenie občanov našej obce do domu kultúry, aby si vedenie obce a poslanci vypočuli názory zúčastnených na riešenie záložného práva na kaštieľ a zemiansku kúriu, ktoré vlastnila súkromná firma z Bratislavy. Zúčastnil sa ho aj právny zástupca obce a výsledkom bolo rozhodnutie o začatí rokovaní o vyplatení pohľadávky a zrušení záložného práva.

Návštevy

V súvislosti s postavením a úlohami našej armády v rámci jej zaradenia do NATO pokračoval aj v tomto roku výcvik špecialistov v priestoroch výcvikového strediska VÚ Zem. Kostoľany. Do našej obce okrem iných zavítali a dostalo sa im prijatia v obradnej miestnosti vojaci zo Slovinska, ktorých prijala starostka obce Ing. Kovačová a členovia ZPOZ dňa 1. 10.

2007 a zástupcovia vojakov z Rakúska navštívili našu obradnú miestnosť dňa 5. 11. 2007, kde ich privítala v mene obce poslankyňa OZ Mgr. Plachá. Obe návštevy obdržali drobné spomienkové darčeky a mohli navštíviť aj priestory výstavky Tichá krása v renesančnom kaštieli.

Oslavy

S každoročnou pravidelnosťou sa v našej verejnosti opakujú isté obdobia, kedy si občania pripomínajú dejinné udalosti, ktoré zaznamenali zvrät vo vývoji štátu, politického zriadenia či obce. Takýto charakter majú predovšetkým oslavy oslobodenia obce, krajiny a výročie Slovenského národného povstania.

4. apríl je aj pre našich občanov pamätným dátumom, ktorý sme oslávili ako každý rok položením vencov pred Pomníkom SNP. Slávnostnú spomienku na obdobie spred 62 rokov, kedy bola oslobodená naša obec, pripravili MO SZPB a Obec Zem. Kostoľany. Po úvodnej hymne vystúpila s básňou Mgr. I. Plachá, slávnostné príhovory predniesli starostka obce Ing. H. Kovačová a predsedkyňa MO SZPB O. Mrtviková, oslavu spestrili piesňami členky miestneho klubu dôchodcov. Záporom tejto spomienkovej udalosti bola malá účasť občanov, čo je u nás už všeobecný jav.

Dňa 7. mája 2007 sme si pripomenuli 62. výročie oslobodenia vlasti a ukončenia 2. svetovej vojny - Miestna organizácia SZPB na slávnostnej schôdzi svojej organizácie a v obci bola odvysielaná rozhlasová relácia pre občanov, ktorá si uctila obeť vojny aj z našej obce. Reláciu pripravila vedúca domu kultúry V. Hulínyiová.

28. augusta 2007 sa uskutočnila oslava 63. výročia SNP pred Pomníkom SNP v strede obce za účasti predstaviteľov obce, členov SZPB a iných organizácií aj ďalších občanov, ktorí si vypočuli báseň v podaní Ľ. Gerhátovej, príhovory starostky obce Ing. H. Kovačovej a predsedníčky MO SZPB O. Mrtvikovej a piesne v podaní členiek Klubu dôchodcov Zem. Kostoľany. V závere slávnosti položili členovia SZPB vence k pomníku obetiam vojny.

Politické strany, združenia, spoločenské organizácie

Na organizovaní verejno – spoločenského života v obci sa okrem vedenia obce, komisií OZ a poslancov OZ veľkou mierou podieľajú prostredníctvom miestnych organizácií a spolkov aj ďalší naši občania.

Politické strany majú u nás zastúpenie na miestnej úrovni : Kresťansko – demokratické hnutie /KDH/ s predsedom Vladimírom Matejovom, Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko /ĽS-HZDS/ , predsedom je Viliam Belák, SMER – sociálna demokracia, predseda Valent Oršula. Napriek tomu, že sú tieto miestne organizácie politických strán riadne zaregistrované, nijako nepociťujeme ich prínos do

verejného a politického života obce, pretože sú úplne neaktívne a obyvatelia zväčša ani o nich nevedia.

Oveľa väčšiu váhu a prínos pre svojich členov aj obec znamená činnosť niektorých organizácií a združení, ktoré zväčša zastrešuje miestny dom kultúry. Pretože ich aktivity nesmerujú iba pre úzky okruh ľudí, ale pripravujú zaujímavé akcie pre celú obec a jej obyvateľov, ba v niektorých prípadoch presahujú jej územie, sú hojne dotované z obecného rozpočtu. Niektoré z nich si dokážu prostriedky na svoju činnosť zaobstaráť aj hľadaním sponzorov, a tým ju ešte rozšíriť. Na druhej strane, i keď spolok môže mať dostatok financií, bez nadšenia a osobného zaujatia členov a najmä funkcionárskych aktivistov pracujúcich bez nároku na odmenu by nedosiahli také významné výsledky.

Klub dôchodcov

Viac ako 15 rokov žije v povedomí našich hlavne starších občanov Klub dôchodcov Zemianske Kostoľany, ktorého členovia sú združení aj v celoštátnej Jednote dôchodcov na Slovensku. Vede ho výbor klubu, ktorého predsedníčkou je už viac rokov Terézia Karaková. Pripravujú mnoho zaujímavých podujatí pre svojich členov, sú spoluorganizátormi niektorých akcií v obci, nezabúdajú ani na prácu s deťmi z materskej a základnej školy, čulé styky rozvíjajú s niektorými klubmi dôchodcov v okrese aj mimo neho. Podieľajú sa na každoročnej prehliadke voľnočasových aktivít klubov dôchodcov z okresu Prievidza. Prostriedky na činnosť dostávajú z obecného rozpočtu. /Vid' kap. Kultúra/

Telovýchovná jednota Slovan Zemianske Kostoľany

Medzi združenia s rozsiahlou členskou základňou v našej obci patrí Telovýchovná jednota /TJ/ Slovan Zem. Kostoľany. Tvorí ju športovci z futbalového oddielu. Výbor TJ Slovan vedie jeho predseda Juraj Záhon a jeho členovia ako aj športovci združení v TJ sa prezentujú pred naším, z väčšej časti mužským obcenstvom počas celej sezóny od jari do jesene. Okrem toho sa starajú o zveľaďovanie športovísk v spolupráci s pracovníkmi obce. Činnosť TJ Slovan je dotovaná predovšetkým z obecného rozpočtu, časť zo získaných sponzorských prostriedkov. Členovia TJ sa podieľajú okrem športových akcií na miestnom futbalovom ihrisku aj na organizácii niektorých podujatí v obci. /Vid' kap. Kultúra a Šport/

Krížovkársky krúžok Energetik

Už viac ako 30 rokov pôsobí pri dome kultúry krúžok združujúci milovníkov krížoviek, hlavolamov a hádaniek. Ich činnosť sa sústreďuje hlavne na tvorbu krížoviek a obsadzovaním rôznych turnajov na Slovensku aj na riešenie úloh, ktoré im pripravili iné krúžky. Sú združení v Slovenskom zväze krížovkárov a hádankárov a vrcholným podujatím, ktoré každý rok pre svojich kolegov – krížovkárov z iných miest Slovenska organizujú, je Turnaj energetikov. Okrem toho spoluorganizujú miestne súťaže krížovkárov v Radobici a pripravujú súťažné materiály na Majstrovstvá Slovenska v riešení krížoviek v Žiline a Banskej Bystrici. Uverejňujú krížovky na požiadanie v časopisoch, v obecnom časopise Informátor a v časopisoch vydávaných energetikmi. Osobne sa zúčastnili šiestich súťaží v iných mestách. Na svoju činnosť dostávajú dotáciu z obce, na organizovanie turnaja im prispievajú aj sponzori. Krúžok vedie Stanislav Plachý. /Vid' kap. Kultúra/

Detský folklórny súbor Domovina

V roku 2007 oslávili 10. výročie svojho trvania súčasní aj bývalí členovia, ich rodičia a vedúci Detského folklórneho súboru /DFS/ Domovina. Počas uplynulých desiatich rokov sa členovia súboru prezentovali v rôznych žánrových programoch, pred svojimi rodičmi, spolužiakmi a milovníkmi ľudových piesní a tancov nielen v našej obci, ale vystúpili aj v rámci Hornonitrianskych kultúrnych slávností v Čereňanoch a dvakrát v Prievidzi. Počet vystúpení v obci sa každý rok pohybuje okolo 10 pri rôznych oslavách, sviatkoch aj príležitostných akciách. DFS Domovina tvorí kolektív detí v predškolskom a školskom veku, vedúcou súboru je od jeho začiatku Helena Kováčová. Prostriedky na nákup krojov a činnosť súboru sú z obecného rozpočtu. /Vid' kap. Kultúra/

Letecko – modelársky krúžok

Niekoľkých záujemcov, dospelých aj detí, združuje letecko-modelársky krúžok. Má už skoro 40-ročnú tradíciu, jeho činnosť sa datuje od r. 1968 a celou jeho históriou ho previedol jediný zaniietený vedúci – Stanislav Oršula, ktorý sa podieľa v prvom rade na výrobe modelov lietadiel a lodí pre účasť v súťažiach v rámci Slovenska, ale aj v zahraničí. Svojpomocne si so svojimi spolupracovníkmi zriadili a udržiavajú miestnosť na činnosť v renesančnom kaštieli v strede obce. Finančný príspevok od obce používajú na nákup materiálu. Svoje modely lietadiel predvádzajú pred našimi

spoluobčanmi najmä na rôznych verejných podujatiach na futbalovom ihrisku, čím sa dostávajú do povedomia ľudí a spestrujú priebeh udalostí.

Kynologický klub

Menší počet členov má aj miestny klub kynológov združujúci nielen záujemcov z našej obce. Návštevníci obecných aktivít organizovaných pre našich občanov už poznajú ukážky výcviku psov, ktoré predvádzajú kynológovia so svojimi štvornohými zverencami. Ich vďačnými a pozornými divákmi sú najmä deti. Vedúcim klubu kynológov je Jozef Dobiš, na svoju činnosť dostávajú finančný príspevok od obce.

Slovenský zväz zdravotne postihnutých

Občanom so zdravotným postihnutím sa snaží pomáhať Miestna organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých /MO SZZP/ združujúca okrem našich občanov aj obyvateľov okolitých obcí – Oslian, Kamenca p. Vt., Bystričian a Čerenian, spolu okolo 170 členov. Snažia sa hlavne o utuženie vzťahov medzi členmi s rôznym zdravotným postihom, organizujú pre nich spoločenské podujatia, výlety, spoločné dovolenky, aby prekonalí svoj handicap a zažili udalosti ničím ich neodlišujúce od tých, ktoré sú určené pre zdravých ľudí. Svoju činnosť aktuálne rozšírili o prácu s postihnutými deťmi, nezabúdajú ani na členov, ktorí sa pre telesný postih alebo chorobu nemôžu zúčastňovať osobne spoločných podujatí, preto ich navštevujú hlavne v predvianočnom čase v domácnostiach a potešia ich zhotovenými balíčkami. V mesiaci septembri sa spoločne s členmi klubu dôchodcov zapojili do vedomostnej súťaže, kde si zmerali svoje schopnosti a vedomosti s kolegami v Kamenci p. Vt. Predsedníčkou MO SZZP je Bohdana Pilchová a v renesančnom kaštieli majú miestnosť určenú na stretávanie. Na činnosť dostávajú príspevok od obce.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

Dlhoročnú tradíciu v práci pre verejnosť má organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov SZPB/. I keď v priebehu desaťročí sa členstvo vymenilo a skutočných príslušníkov odboja je už veľmi málo, postupne ich nahradili súčasníci, ktorí si uvedomujú neustálu potrebu pripomínať nebezpečenstvo akejkoľvek agresie voči obyvateľom. Predsedníčkou Miestnej organizácie SZPB je Oľga Mrtviková a v obci sa realizujú predovšetkým organizovaním spomienkových osláv pri príležitosti výročia SNP a oslobodenia obce či štátu. Na činnosť členov SZPB dáva obec finančný príspevok.

HOSPODÁRSKE POMERY, OBCHOD A SLUŽBY

Priemyselné podniky a závody

V počte veľkých podnikov na území našej obce ani v ich zameraní nedošlo v priebehu roka 2007 k žiadnym zmenám. Najväčším závozom zostávajú Slovenské elektrárne, a.s., Elektrárne Nováky so sídlom v Zem. Kostoľanoch, ktorý prispieva do elektrickej siete na Slovensku a zásobuje teplom okolité mestá a niektoré ulice a budovy aj v našej obci.

Ďalším výrobným sortimentom, ktorý má v našej oblasti už dlhodobú tradíciu, je výroba stavebných materiálov. Stavebné kocky, panely, dlažobné kocky, sa vyrábajú v závozoch YPOR a PÓROBETÓN – PORFIX. Takisto ako elektrárne, aj tieto závody zamestnávajú pracovníkov aj z našej obce a hlavne v jarných a letných mesiacoch prechádzajú našimi cestami autá plné stavebného materiálu.

Do inej oblasti výroby patrí poľnohospodársky podnik ZIHEKU – AGRI obhospodarujúci pozemky v katastri obce. Menšími dielňami sú OPTIMETALL, s.r.o., vlastníkom je rakúsky podnikateľ M. Wagner a OREPA na výrobu drevených paliet.

Pre úplný výpočet všetkých zamestnávateľov na území našej obce treba spomenúť Vojenský útvar 1056 Zem. Kostoľany, ktorý je známy výcvikovým strediskom pre špecialistov armád NATO v moderne vybavenom chemickom laboratóriu.

Značný počet ľudí sa dnes už živí podnikateľskou činnosťou, vlastní živnostenské oprávnenie a podnikajú prevažne v oblasti služieb pre obyvateľstvo, v stavebníctve, obchode, pričom zamestnávajú len príležitostných pracovníkov, prípadne členov svojej rodiny.

Obchody

Aj v roku 2007 sme zaznamenali pohyb v obchodných prevádzkach. Na sklonku roku bol zatvorený obchod s potravinárskym tovarom v hornej časti Ulice domovina, pretože majiteľka dosahovala slabý obrat. Zatvorenie prevádzky postihlo hlavne starších ľudí bývajúcich v tejto lokalite, ktorí nevládzu vynášať ťažké nákupy z dolnej časti obce pre značnú vzdialenosť. Problém nemajú obyvatelia, ktorí na nákupy chodia vlastnými autami. Ten istý problém – veľkú vzdialenosť od obchodov s potravinárskym tovarom – majú aj občania z Ulice pod horou.

Na zakúpenie potravín slúžia v obci 3 obchodné prevádzky, samostatná predajňa zeleniny a ovocia, no chýba predajňa mäsa. Mäsové výrobky sa dajú zakúpiť v každých potravinách. Majiteľka zatvorila aj predajňu FLIPPER s obnoseným textilom, priestory zostali neobsadené. V hornej časti obce na Ulici 4. apríla, kde bola pred niekoľkými rokmi samostatná predajňa mäsa, sú záujemcom ponúkané záhradnícke a chovateľské potreby. Do prázdnych priestorov po predajni potravín na Ul. Hagaru sa presťahovali Stavebniny majiteľa Ing. Petra Šeboka, ktoré ponúkajú rozličný stavebný materiál pre občanov, ktorí robia nové stavby alebo prestavby bytov a domov a doteraz chodili nakupovať do najbližších predajní stavebného materiálu do Novák.

Od začiatku roku 2007 je zatvorená prevádzka pivárne s vinárňou v bývalej zemianskej kúrii pri kaštieli, pretože jej prevádzkovateľka neplnila podmienky nájomnej zmluvy s Obcou Zem.. Kostoľany. V obci tak zostali funkčné štyri pohostinské zariadenia a diskotekový bar „21“ v strede obce v budove KDD, kde sú v prízemnej časti predajne potravín, rozličného tovaru a novozriadená stávková kancelária DOXX, kde ponúkajú aj drobné občerstvenie.

Pre úplnosť ešte výpočet fungujúcich obchodných jednotiek v obci v roku 2007:

3 predajne potravín

1 predajňa ovocia a zeleniny

2 predajne s drogériovým tovarom

1 zmiešaná predajňa DROGÉRIA – ŠPORT – PAPIER - HRAČKY

1 predajňa so železiarskym tovarom

4 predajne s textilom a odevami, v jednej aj ponuka obuvi

1 predajňa záhradkárskych a chovateľských potrieb

1 predajňa kvetov, vencov a kytíc rezaných aj umelých.

Vzhľadom na počet obyvateľov a možnosti nákupov v blízkych mestách je ponuka dostatočná, obmedzený je však sortiment a niektoré druhy tovaru úplne chýbajú.

Služby

Poskytovanie služieb pre domácnosti a obyvateľov zostáva bez zmeny – sú to len kaderníčky, ostatné remeselnícke práce sa musia objednávať u samostatne

podnikajúcich remeselníkov, ale chýbajú rôzne opravovne – od potrieb pre jednotlivca cez výrobky pre domácnosť po pokazené autá – všetko musia obyvatelia obce odnášať do opravovní v okolitých obciach a mestách.

VÝSTAVBA A ZMENY V OBCI

V roku 2007 sa viac investičných prostriedkov vložilo do opráv a obnovy budov patriacich do majetku obce. Kým v rokoch minulých sa viac investovalo do vybudovania ciest, chodníkov, rozširovania vodovodných, elektrických, plynových prípojek do jednotlivých ulíc, domov, bytov, tak v súčasnom období sa viac dbá na zlepšenie vzhľadu našej obce. Nie je to ľahká úloha, pretože niektoré budovy majú už dosť schátraný vzhľad a budú si vyžadovať väčšiu starostlivosť, čas, aj vyššie finančné náklady.

Rekonštrukcia základnej a materskej školy

Možno ak aj nie na prvom, ale určite na popredných miestach je oprava a rekonštrukcie budov, ktoré obec dostala po delimitácii zo štátu a slúžia našim najmenším občanom – deťom. Materská a základná škola sídli v rozsiahlych budovách, kde bolo potrebné vynaložiť miliónové prostriedky, aby sa zabezpečila výučba v krajších, modernejších priestoroch.

Materskú školu v tomto roku zateplili a získala veľmi príjemný vonkajší vzhľad. Na rekonštrukciu a zlepšenie vnútorných i vonkajších priestorov v základnej škole išli oveľa vyššie prostriedky, keď sa v letných mesiacoch vybudovalo multifunkčné ihrisko v areáli školy s umelým povrchom, osvetlením a ďalším vybavením. Malo by slúžiť nielen žiakom školy počas vyučovania, v mimoškolskej činnosti, ale takisto športovcom – záujemcom z obce. Vnútorné priestory priliehajúce k telocvični, teda šatne a sprchy boli vynovené položením novej dlažby, obkladačiek aj sanitárneho príslušenstva. Na všetkých poschodiach boli zrekonštruované WC pre deti aj pre dospelých a miestnosti nanovo vymaľované. Deti tak školské dni prežívajú v pekných nových priestoroch, kde sa určite dobre cítia. Všetky práce v oboch školských zariadeniach financovala v plnom rozsahu obec zo svojho rozpočtu.

Nedoriešená zostáva otázka využitia, a teda aj opravy budovy kaštieľa, ktorý prilieha k základnej škole a po premiestnení mimoškolskej činnosti do hlavnej budovy sa využíva ako skladisko nevyužitého materiálu a školského zariadenia.

Budova obecného úradu

Aj budova obecného úradu sa po dlhých rokoch prevádzky dočkala rekonštrukcie. Po výmene strešnej krytiny v roku 2005 pokračovali práce výmenou drevených starých okien za nové plastové a budova bola zvonku zateplená. Časť pracovníkov dochádza na pracovisko dielní, umiestnených v starej budove, ktorá takisto patrí do majetku obce a aj v tomto objekte boli v roku 2007 vymenené okná a dvere za plastové.

Predajňa kvetov

Zateplenia a výmeny okien a dverí sa dočkala budova predajne kvetov v strede obce, ktorá tiež patrí medzi obecný majetok a prenajíma sa súkromným predajcom.

Práce na futbalovom ihrisku

K priestorom, ktoré boli v roku 2007 obnovené a opravované, patrí futbalový areál v užívaní TJ Slovan Zem. Kostolány. Tiež sa dočkal značných zmien, hlavne opravy šatní a výmeny okien v celom objekte za plastové.

Chodník na cintoríne

Pretože hlavný chodník na miestnom cintoríne nemohli využívať všetci jeho návštevníci, boli do zadnej časti cintorína položené betónové panely slúžiace ako provízorňy chodník, čím sa uľahčil prístup aj po cestičke, ktorá bola dovtedy trávnatá, v čase nepriaznivého počasia aj zablatená a šmykľavá.

V tomto roku sa záujemcovia z radov pozostalých dočkali aj osadenia 10 kusov urnových schránok na miestnom cintoríne, ktoré majú možnosť si odkúpiť za 10 000.- Sk a vybudovania prístupového chodníka k nim.

Správa bytového fondu

Bytový fond obce sa rozrástol o budovu bývalej slobodárne ENO, ktorú obec v roku 2006 odkúpila do svojho vlastníctva a plánuje sa jej prestavba na byty. V súčasnom období sa jednotlivé bunky poskytujú záujemcom, hlavne mladým rodinám, na prechodné ubytovanie. Ďalšie byty má obec v bytovkách Pod horou /5/ a 8 sociálnych bytov na Ul. kpt. Weinholda.

Údržba zelene a komunikácií

Mnoho prostriedkov a práce sa každoročne vynakladá na údržbu verejných priestranstiev – čistenie miestnych komunikácií, výsadba, strihanie, prípadne aj výrub stromov a kríkov v areáli škôl, v parkoch, pred obchodnými jednotkami, na cintorínoch, na priestranstvách medzi bytovkami a zelených pásoch okolo štátnej aj miestnych ciest a chodníkov, teda všade tam, kde nie je známy vlastník, alebo vlastníkom je obec. Pre uľahčenie prác bola zakúpená v tomto roku traktorová kosačka k už jestvujúcej mechanizácii.

Možno konštatovať, že vynaložené prostriedky sú použité účelne, čoho dôkazom je stále sa zlepšujúci vzhľad obce vo všetkých jej častiach a zákutiach a každého obyvateľa aj návštevníka určite poteší pohľad na množstvo dobre a vkusne udržiavanej zelene a upravené parkové časti obce.

Nedoriešená zostáva ešte otázka renesančného kaštieľa v strede obce, ktorý čakal na vyriešenie záložného práva uvaleného naň ešte v roku 1996. Po vyplatení pohľadávky sa môže začať s úvahami, na čo by sa dala táto historická pamiatka zmysluplne využiť a podľa účelu potom uskutočniť jej rekonštrukciu, pretože stará stavba si vyžaduje opravu od strechy po podzemné priestory včítane uzavretého nádvorja.

Miestne komunikácie a chodníky sa opravujú priebežne podľa plánu a požiadaviek obyvateľov jednotlivých ulíc. Nového povrchu sa dočkali chodníky pred Domom služieb a pred novinovým stánkom, na Ulici pod horou, pri dome kultúry, cesta na Ul. kpt. Weinholda, kpt. Nálepku, L. Štúra. Pre neustále vandalské výčiny sa často musia opravovať 3 autobusové zastávky v strede obce.

DOPRAVA A SPOJE

Hromadná doprava

Osobná preprava obyvateľov nášho regiónu a hlavne dostupnosť verejnej hromadnej dopravy pre obyvateľov našej obce nás najviac zaujíma. V minulosti sa harmonogram verejnej dopravy autobusovej ani železničnej veľmi nemenil, odchýlky boli každý rok minimálne.

Inak je to v súčasnosti. Okrem toho, že bolo zrušených dosť spojov, hlavne v autobusovej preprave nastávajú časté zmeny podmienené predovšetkým

ekonomickou otázkou – menej vyťažené spoje si na seba nezarobia a sú zrušené. Postihuje to predovšetkým menšie odľahlé obce, nás sa to tak veľmi netýka, lebo zostáva dosť spojov, ktoré našou obcou prechádzajú a slúžia našim obyvateľom. Je ich však menej a mapujeme isté „hluché“ miesta, kedy občania nemajú možnosť použiť služby hromadnej verejnej dopravy.

Dosť neprehľadné je premávanie autobusov aj z toho dôvodu, že hlavný dopravca – SAD Prievidza – častejšie ako sme boli zvyknutí mení cestovný poriadok, čo nie vždy cestujúca verejnosť včas zaznamená. Niektoré spoje vypravujú prepravcovia zo vzdialenejších podnikov, ktorí nezohľadňujú požiadavky nášho regiónu a pri ich zrušení nastávajú nečakané výpadky. Čiastočne ich nahrádzajú súkromní prepravcovia, tí však nemajú pevne stanovený cestovný poriadok a premávajú viac-menej náhodne a podľa požiadania cestujúcich.

Zhoršilo sa spojenie so vzdialenejšími mestami, väčšinou treba nastupovať na zastávkach v Novákoch alebo v Prievidzi. Cestovné sa zvýšilo z 22 na 24.-Sk do Prievidze a cestovný lístok na najkratšej trase /Nováky, Bystričany, Kamenec p. Vt./ stojí namiesto doterajších 9 až 12.-Sk.

Vo vlakovej osobnej doprave takisto došlo k zmenám v harmonograme, ale využíva ju menej cestujúcich ako autobusy. Boli zrušené rýchlikové príplatky 16.-Sk, ale na druhej strane sa zvýšilo cestovné.

Hustota na cestách

Pretože sa značne zvýšila výška cestovného a zrušili sa rôzne zľavy najmä pre zamestnancov, veľa ľudí dnes dochádza do práce vlastnými autami, čím sa zahusťuje premávka na cestách a vzniká nedostatok parkovacích miest v okolí najväčších priemyselných aglomerácií.

Samotné závody a podniky majú snahu riešiť túto situáciu vybudovaním vlastných parkovísk, napr. SE ENO, PORFIX, YPOR, ale menší podnikatelia najmä v pohostinských službách, opravovniach, majitelia obchodných prevádzok, nemajú záujem o vyriešenie týchto problémov a ich klienti stoja priamo na štátnej či miestnych cestách a parkoviskách, čím obmedzujú svojím konaním iných vodičov.

Najviac sťažností na takúto skutočnosť je od občanov z hornej časti Ulice domovina. Občania tejto ulice sa ďalej sťažujú na bezohľadnosť vodičov veľkých nákladných áut a kamiónov, ktorí používajú komunikáciu smerujúcu zo Zem. Kostolian do Kamenca p. Vt. a od včasného rána do neskorého večera rýchlou jazdou ohrozujú tamojších obyvateľov. Tí majú obavy aj z poškodenia domov stojacich blízko tejto cesty. Sú to ťažko naložené nákladné autá s príviesmi naložené štrkom vychádzajúce z kameňolomu a ďalšie , prevážajúce z WALMARK-u Kamenec p. Vt. plné fľaše s tekutinami.

Počet áut na cestách neustále vzrastá a dnes je mnohokrát ťažké prejsť v dopravnej špičke na opačnú stranu cesty či chodníka, hoci chodci stoja priamo na prechode pre chodcov. U nás ešte nie sú vodiči takí vyspelí ako v zahraničí, že by zastali pred vyznačeným priechodom pre chodcov a nechali ich prejsť. Stáva sa, že rodina vlastní aj viac áut, hlavne u podnikateľov, narastá preto nielen ich počet na cestách a parkoviskách, ale úmerne s ich počtom rastie aj nervozita, ba aj agresivita niektorých vodičov. Pre zvýšenie bezpečnosti chodcov boli navrhované rôzne alternatívy, ktorých realizácia však narážala na záujmy dopravných podnikov aj policajných zložiek, a tak sa napokon ujala myšlienka na vybudovanie stredových ostrovčekov na hlavnej komunikácii, ktoré by čiastočne spomalili rýchlosť vozidiel prechádzajúcich obcou. Napriek skutočnosti, že na tento účel boli dokonca vyčlenené finančné prostriedky na projektovú dokumentáciu a ich realizáciu, napokon sa na začiatok a koniec obce i na komunikáciu z Kamenca p. Vt. osadili svetelné radary, ktoré ukazujú prichádzajúcim autám rýchlosť, akou sa približujú k začiatku obce.

Doterajšie skúsenosti ukazujú, že mnohí vodiči brzdia pred svietiacimi údajmi, ale radar na začiatku obce v smere od Kamenca p. Vt. sa míňa účinkom, pretože vodiči z tejto obce jazdia doslova bezhlavo po ceste zvažujúcej sa dolu Ulicou domovina a nie sú to iba osobné automobily, ale už spomínané ťažko naložené nákladné vozidlá s príviesmi.

Televízia

Občania majú možnosť pripojenia na káblový rozvod, ktorý je majetkom firmy VARES Banská Bystrica. V jej ponuke je spolu 21 programov, z toho 6 v slovenskom jazyku /STV 1, STV 2, Markíza, JOJ, TA 3, NAUTIK/, 9 v českom jazyku /ČT 1, ČT 2, PRIMA, EUROSPORT, HALLMARK, ZONE ROMANTICA, FILM PLUS, MGM, DISCOVERY/, pričom prestala vysielat' stanica NOE s náboženským vysielaním, a 6 v nemeckom jazyku /SAT 1, RTL, SUPER RTL, PRO 7, VIVA, DSF/.

Televízny príjem nie je vždy bezproblémový, občas vypadávajú niektoré stanice, a pretože k tomu dochádza väčšinou počas víkendových dní, abonenti prejavujú nespokojnosť s majiteľmi káblového rozvodu. Poplatok za jeho používanie je 150.-Sk mesačne.

Telefóny

Naozajstný rozkvet zažívajú mobilní operátori a hlavne zásluhou šírenia internetu aj spoločnosť T –COM, ktorá poskytuje hlasové služby cez pevné linky. Počet mobilných telefónov medzi obyvateľstvom rapídne vzrástol a dnes nie je vzácnosťou vidieť mobilné aparáty aj u malých detí či ľudí v staršom veku – mobily ovládli ľudí a značne zjednodušili ich komunikáciu. Na druhej strane sa muselo siahnuť aj k represívnym opatreniam – zákazu používania mobilov vodičmi počas jazdy v motorovom vozidle, pretože odpúťovali pozornosť telefonujúcich od diania na ceste.

Pripojenie na internet je u nás finančne náročné, takže okrem domácností sa využívajú jeho služby predovšetkým v zamestnaní a v školách.

SOCIÁLNE POMERY

Zamestnanie

Naši občania sú väčšinou zamestnaní v okolitých závodoch – SE ENO, PORFIX, YPOR, CHZ Nováky, Hornonitrianske uhoľné bane, WALMARK Kamenec p. VT., VÚ Zem. Kostoľany, niektorí pracujú v službách, obchode, na úradoch v Prievidzi. Nezamestnanosť nie je vysoká a dlhodobejšie nezamestnaní sú zväčša tí, ktorým sa zamestnanie nechce hľadať. Niektorí, hlavne mladí ľudia, odchádzajú po skončení školy dobrovoľne za prácou do zahraničia, niektorí sú prinútení z finančných dôvodov odísť za lepšie plateným zamestnaním, iní nenašli zodpovedajúce miesto doma a v okolí.

Mzdy sa každoročne zvyšujú, ale stále dosť nerovnomerne, čiže tie rozdiely z minulých rokov medzi jednotlivými odvetviami naďalej zostávajú, niekde sa i zväčšujú. Najvyššie priemerné platy sú stále v bankovej sfére a poisťovníctve, nehnuteľnostiach, plynárenskom odvetví, energetike. Minimálna mzda v roku 2007 bola stanovená na 7600.-Sk, ktorú dostávajú pracovníci v niektorých odvetviach – obchode, službách, poľnohospodárstve, ale aj zamestnanecké miesta, kde sa

nevyžaduje odborná kvalifikácia, iba základné vzdelanie. Pretože po strhnutí dane a odvodov do poisťovní zostáva takto upravený plat veľmi nízky, niektorí občania radšej využívajú rôzne formy podpory v nezamestnanosti a sociálnych výpomoci a do práce nechodia, pretože sa im to neoplatí.

Životná úroveň

Zákonom stanovené životné minimum na jedného človeka je 5130.-Sk, ktoré bolo podľa údajov Štatistického úradu SR zvýšené v roku 2007 na 6156.-Sk. Priemerná mzda v SR v tomto roku sa zvýšila na 20 146.-Sk, čo je dôsledkom práve najlepšie prosperujúcich odvetví s najvyššími priemernými mzdami. V našej oblasti sú priemerné mzdy skôr v stredných polohách, do horného pásma platov sa dostáva predovšetkým niekoľko členov manažmentu závodov.

V roku 2007 ešte stále mohli pracovníci, ktorí dosiahli vekovú hranicu blízku odchodu do dôchodku, využiť možnosť predčasného nástupu na starobný dôchodok a predísť tak prípadnému prepusteniu z práce. I napriek tomu, že sankciou za takto získaný dôchodok je zrážka z vyrubenej sumy vo výške 0,5 % za mesiac, teda za každý rok skoršieho nástupu na dôchodok to činí 6 %, niektorým pracovníkom viac vyhovuje odísť do dôchodku skôr.

Starobné aj ďalšie druhy dôchodkov podliehajú každoročnému zvyšovaniu podľa výšky inflácie – rok 2007 priniesol valorizáciu dôchodkov od 1. júla o 6,25 %. Okrem toho si dôchodcovia priplesili v predvianočnom čase, keď časť poberateľov najnižších dôchodkov obdržala vianočný príspevok 2000.-Sk, ďalší podľa výšky dôchodku 1750.-Sk a 1500.-Sk. Vianočný príspevok neprináleží tým, ktorí poberajú dôchodky najvyššie, nad 11 251.-Sk. Aby sa aspoň čiastočne vykompenzovali zvýšené životné náklady, štát prispieva dôchodcom aj ďalšími výpomocami: zľavnené cestovanie, pričom nad 70 rokov platia vo vlakoch minimum /5.-Sk na každých 50 km cesty/. Obce môžu znížiť daň z nehnuteľností pre osoby nad 62 rokov, zľavy z poplatkov ponúkajú aj banky. Záujemcom o rekreačné pobyty z radov dôchodcov ponúka štát prostredníctvom pobytov cez cestovnú kanceláriu SOREA až 2000.-Sk na jeden rekreačný poukaz v kalendárnom roku.

V našej obci má sociálna oblasť popredné miesto v práci jej predstavenstva. Každý rok v rámci Mesiaca úcty k starším obdržia naši obyvatelia vo veku nad 80 rokov

poukážky, za ktoré si môžu zakúpiť potravinový tovar v hodnote 200.-Sk a taký istý obnos pomôže v predvianočnom čase pri nákupe osobám telesne alebo duševne postihnutým. Okrem toho môže komisia pre sociálne veci pri OZ rozhodnúť o poskytnutí jednorazovej výpomoci pre osoby, ktoré sa dostali do finančných ťažkostí pre nepredvídané okolnosti, najviac do výšky 2000.-Sk na osobu.

Škola, ktorá organizuje pobyt detí v škole v prírode, dostáva od obce sumu 10 000.- Sk, najstaršia generácia – dôchodcovia – majú možnosť odoberať obedy v Školskej jedálni pri ZŠ Zem. Kostoľany s dotáciou obce na každý obed vo výške 8.- Sk. Bezvládni občania sú v starostlivosti svojich opatrovateliek, ktoré sa v určenom počte hodín /4, resp. 8/ starajú o nich, prinášajú im obedy, robia nákupy, pomáhajú pri domácich prácach, osobnej hygiene.

Od septembra 2007 došlo k zmenám vo výške štátom poskytovaných sociálnych dávok :

- rodičovský príspevok sa zvýšil o 120.- Sk na 4560.-Sk
- prídavky na dieťa o 10.-Sk na 550.-Sk na jedno dieťa
- príspevok pri narodení dieťaťa sa zvyšuje o 100.-Sk na 4560.-Sk, pri narodení prvého dieťaťa od roku 2007 dostanú rodičia 15 460.-Sk
- príspevok na pohreb o 100.-Sk na 2400.-Sk.

Dávky v hmotnej núdzi boli upravené pre jednotlivca o 40.-Sk na 1680.-Sk, pre dvojicu o 60.-Sk na 2910.-Sk, v prípade rodín s deťmi sa dávka zvyšuje. Príspevok na bývanie pre obyvateľov v hmotnej núdzi sa upravuje na 1490.-Sk pre jednu osobu, resp. 2350.-Sk pre ďalšiu posudzovanú osobu v byte.

Domov dôchodcov

Občanom z našej obce i okolia slúži Domov dôchodcov zriadený na sklonku roku 2006 v bývalej budove ubytovne ENO, ktorú obec odkúpila od doterajšieho majiteľa a prenajala Stredisku sociálnych služieb, n. o., Kanianka. Nájomca dal do užívania spočiatku len prízemnú časť budovy, kde boli umiestnení jej obyvatelia v dvojposteľových izbách so spoločnými hygienickými zariadeniami na chodbe, neskôr

dali do prevádzky aj horné poschodie so samostatnými izbami pre jednu osobu. Za pobyt v nich si však obyvatelia domova musia priplatiť a obývajú ich len v prípade, ak nie sú odkázaní na rôzne pomôcky pri chôdzi. Základný poplatok v dvojposteľovej izbe je 6000.-Sk mesačne, v jednoposteľovej o tisíc korún viac, pričom pri nástupe každý zaplatí jednorazový dar – príspevok vo výške 20000.-Sk. V roku 2007 mal Domov dôchodcov zatiaľ 35 obyvateľov, pričom sa ich počet stále zvyšuje, z našej obce využívajú jeho služby 6 občania.

Zdravotníctvo

Sieť zdravotníckych zariadení sa počas práve uplynulého roka nezmenila. Pacientom sú k dispozícii lekári, ktorí majú svoje privátne ambulancie priamo v obci či blízkom okolí – pediater, 4 praktickí lekári pre dospelých. Na odborné vyšetrenie sú pacienti posielaní k lekárom – špecialistom do blízkych Novák, Prievidze, do Bojníc alebo do vzdialenejších nemocníc. Problémom nie je ani získanie požadovaných liečiv – lekárň AMARA môže aj liek, ktorý práve nemá na sklade, dodať v priebehu dňa, najneskôr na druhý deň.

Pri návšteve lekára sa už neplatí, zrušené boli aj poplatky za pobyt v nemocnici, v platnosti ostali platby za návštevu pohotovostnej ambulancie a prevoz sanitkou. Stanovený poplatok 100, resp. 200.-Sk požadujú ambulancie v prípadoch uprednostnenia pacienta pred ostatnými mimo poradia. Ceny liekov sa neustále menia, a tým aj výška doplatku za liek zo strany pacienta. Rozšíril sa sortiment voľnopredajných liekov, ktoré odporučia záujemcom priamo v lekárni, takže nemusia navštíviť ambulanciu lekára.

Skoro každý rok sa pravidelne medzi populáciu vracia chrípkové ochorenie, kritické sú hlavne zimné mesiace december až február. V snahe zabrániť epidémii chrípky lekári a hygienici vyzývajú obyvateľov na zaočkovanie, pričom niektoré najviac ohrozené skupiny obyvateľov dostávajú očkovacie sérum zdarma, ostatní si zaplatia za jednu dávku 200.-Sk. Keďže názory na očkovanie proti chrípke sa rôznia, percento zaočkovaných obyvateľov je pomerne nízke.

Čiastočnou zábranou proti šíreniu epidémie chrípky po jej výskyte je zákaz zhromažďovania obyvateľov na veľkých hromadných akciách a najmä vyhlásenie mimoriadnych školských prázdnin pre žiakov základných a stredných škôl v najviac

postihnutých okresoch. 31. januára 2007 vyhlásil okresný hygienik v našom okrese mimoriadne chrípkové prázdniny, ktoré trvali až do 9. februára 2007.

Obyvatelia

V počte obyvateľov nám robí radosť mierny nárast, po dlhšom čase je vyššie aj číslo narodených detí, avšak celkový počet naďalej zostáva málo zmenený - 31. 12. 2007 sme mali 1698 občanov. V štatistike zomrelých pre rok 2007 je číslo 23, z toho 11 mužov, 12 žien. Pochovali sme aj dvoch samovrahov – 45-ročného muža a 48-ročnú spoluobčianku, ako aj dve obete výbuchu vo VOP Nováky – 50- a 40-ročné ženy. /Vid' kap. Mimoriadne udalosti/

Najstarším obyvateľom obce je 96-ročný Viktor Lobôtka, ktorý je od tohto roku v miestnom domove dôchodcov, pretože žije sám a nemal potrebnú starostlivosť doma.

Oblasť bývania sa momentálne nijako prevratne nemení, fond bytov a domov zostáva ustálený, pretože v priebehu roka nepribudli nové ulice ani domy. Rozmáha sa trend mladých zakupovať staršie príbytky a renovovať ich podľa svojich možností a predstáv. Tak do obce prichádzajú aj cudzí občania a zvyšujú počet našich obyvateľov.

KULTÚRA

Niet mesiaca, v ktorom by sa v našom dome kultúry nekonalo hneď niekoľko významných podujatí určených pre našich obyvateľov aj bližšie okolie. Ich zorganizovanie majú v pracovnej náplni zamestnanci domu kultúry v čele s jeho vedúcou Vierou Hulíniovou, na niektorých sa podieľajú spoločenské organizácie a komisia pre školstvo, kultúru a sociálne veci pri OZ. O pripravovaných akciách sú občania informovaní prostredníctvom vývesiek na obecných tabuliach a v DK SNP, malými letáčikmi, vyhláškami v miestnom rozhlase a vydávaním Informačného bulletinu kultúrnych podujatí s mesačnou periodicitou, ktorý oboznamuje s pripravovaným programom v dome kultúry, predajnými akciami, programom kina, oznamami knižnice aj stálymi termínmi prebiehajúcich kurzov či práci krúžkov.

V roku 2007 sa na úseku kultúry v našej obci uskutočnili tieto najvýznamnejšie akcie:

Január

Začiatok roka sa vždy nesie v znamení spoločenských zábav a plesov. 20. januára 2007 sa zabávali dôchodcovia na spoločenskom stretnutí – spoločnom plese Klubu dôchodcov zo Zem. Kostolian a Bystričian. 27. januára nasledoval tradičný, v tomto roku už XI. reprezentačný ples obce. Účastníci plesu sa mohli dobre zabaviť pri produkcii hudobnej skupiny FINAL a programe tanečnej školy XOANA z Prievidze. Súčasťou plesu bolo vylosovanie cien z bohatej tomboly.

Február

Vyvrcholenie fašiangového obdobia tentoraz prišlo v polovici februára. Jeho priebeh sa rozhodli členovia kultúrnej komisie a zamestnanci obce trochu spestriť – dňa 16. 2. 2007 fašiangovníci ako každý rok prešli po obci, navštívili školy, úrady, obchody, aby povykrúcali ženy a dievčatá v tanci.

17. 2. 2007, v sobotu, sa od 6. hodiny ráno zvrátili na priestranstve pred domom kultúry šikovní muži – majstri na domácu zakáľачku, aby stačili pripraviť klasické zabíjačkové špeciality – kapustu, klobásy, pečené mäso, jaterničky a zabíjačkovú kašu – na skoré odpoľudňajšie hodiny, kedy boli pozvaní obyvatelia obce k ich spoločnému konzumu. O ponúkané výrobky prejavili naši občania mimoriadny záujem určite nielen pre prijateľné „ľudové“ ceny a snahu ochutnať zabíjačkové špeciality, ktoré rozvoniavali široko – ďaleko, ale aj pre možnosť stretnúť sa s priateľmi, posediť pri spoločnom stole, pripíť si pivom, zabaviť sa.

Z tohto pohľadu nebola príprava celej akcie zbytočná a ukázalo sa, že dokáže pritiahnuť oveľa viac ľudí ako pri organizovaní každoročných akcií vždy s rovnakým priebehom. Celodennú zabíjačku dvoch prasiec, ktoré obec získala od poľnohospodárskej firmy ZIHEKU – AGRI, zavrášila fašiangová veselica s pochovávaním basy pri hudobnej produkcii Pavla Hica.

Marec

Okrem bežných marcových podujatí súvisiacich najmä s oslavou MDŽ v záujmových organizáciách, si 31. marca prišli na svoje aj milovníci, majitelia a obdivovatelia psov

špicovitých plemien na súťažnej prehliadke, ktorej sa zúčastnili súťažiaci z celého Slovenska.

Apríl

Mesiac bol bohatý na politické aj spoločenské podujatia: 4. 4. usporiadali pedagógovia, žiaci a rodičia pre verejnosť Tvorivé dielne tematicky zamerané na prichádzajúce veľkonočné sviatky, ponúkali teda okrem predvedeného kultúrneho programu aj drobné predmety k Veľkej noci zhotovené šikovnými rukami žiakov a pod vedením svojich učiteľov získali za ne aj malý finančný obnos pri ich predaji.

15. apríla sa uskutočnil XXXII. ročník Turnaja energetikov v riešení krížoviek a hádaniek. Organizátori zaznamenali doteraz najvyššiu účasť – 47 súťažiacich z celého Slovenska. Spomedzi 21 prihlásených do A skupiny si najlepšie počíнал Milan Chudý z krúžku Bôbari z Prievidze, na ďalších miestach Stanislav Strmeň, krúžok Dunajci Bratislava a Miloš Hruška, tiež z Bratislavy. V kategórii B súťažilo 26 prihlásených, 1. miesto obsadil Jozef Páleník, krúžok Leukaristos Svinná, 2. miesto Elena Škulová, Zelenáči Zlaté Moravc